

การบริหารเงินทุนของบริษัท เงินทุนและหรือหลักทรัพย์

ธุรกิจโดยทั่ว ๆ ไปไม่ว่าจะเป็นธุรกิจอุตสาหกรรมหรือการค้าขาย จะสามารถอยู่รอดได้ก็ต่อเมื่อธุรกิจนี้มีการบริหารเงินทุนที่เหมาะสม ซึ่งจะต้องมีทั้งสภาพคล่องและสมรรถภาพในการหากำไร สำหรับการบริหารเงินทุนของบริษัท เงินทุนและหรือหลักทรัพย์นั้น โดยทั่วไปจะพิจารณาถึงแนวทางของการดำรงสภาพคล่อง การใหญ่ขึ้น การลงทุน เงินกู้ยืม เงินกองทุน ตลอดจนผลกำไรของกิจการ

1. การดำรงสภาพคล่อง (Liquidity)

บริษัท เงินทุนและหรือหลักทรัพย์จะต้องมีการดำรงสภาพคล่อง เพื่อให้มีความสามารถในการชำระหนี้เช่นเดียวกับธุรกิจโดยทั่วไป

สำหรับบริษัท เงินทุนและบริษัท เงินทุนและหลักทรัพย์ ซึ่งดำเนินกิจการรับฝากและกู้ยืมเงินจากประชาชน เพื่อให้กู้ยืมต่อแก่ธุรกิจโดยทั่วไปนั้น ในเบื้องต้นจะต้องมีการดำรงสภาพคล่องตามแบบบัญญัติของกฎหมาย นอกจากนี้ยังมีการดำรงสภาพคล่องเพื่อการถอนเงินของผู้ถือตั๋วสัญญาใช้เงิน (Deposit Liquidity Needs) และสภาพคล่องเพื่อการใหญ่ขึ้นเงิน (Loan Liquidity Needs) อีกด้วย¹

ในการดำรงสภาพคล่องตามกฎหมายนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทย (โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิต ฟองซิเออร์ พ.ศ. 2522) ได้กำหนดให้คำร้องสินเชื่อหรือสภาพคล่องในรูปแบบของ²

¹ Howard D. Crosse, Management Policies for Commercial Banks, p. 114

² ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่องการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องของบริษัท เงินทุน ลงวันที่ 25 กันยายน 2522.

1. เงินสด
2. เงินฝากสุทธิและเงินในบัญชีเพื่อเรียกสุทธิที่บริษัทฝากไว้กับธนาคารหรือใ้ธนาคาร
กฤษ
3. หลักทรัพย์รัฐบาลซึ่งปราศจากภาระผูกพัน อันได้แก่ ตั๋วเงินคลัง และพันธบัตร
4. บัญชีและพันธบัตรซึ่งปราศจากภาระผูกพัน และกระทรวงการคลังกำกับประกันเงินคืน
และดอกเบี้ย

และได้กำหนดอัตราขึ้นสำหรับสินทรัพย์สภาพคล่องที่บริษัทจะต้องดำรงไว้เป็นอัตราส่วนกับเงินทุนที่ได้จากการกู้ยืมหรือได้รับจากประชาชน ในขั้นแรกธนาคารแห่งประเทศไทยได้กำหนดให้บริษัทต้องดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องไว้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 5 ของยอดเงินที่ได้จากการกู้ยืม หรือได้รับจากบุคคลธรรมดา ซึ่งบริษัทมีหน้าที่ต้องชำระคืนแก่บุคคลเหล่านั้น แต่ไม่มีการกำหนดให้ต้องดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องสำหรับเงินกู้ยืมจากนิติบุคคลแต่อย่างใด ต่อมา ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ออกประกาศเปลี่ยนแปลงข้อกำหนดดังกล่าวเสียใหม่ โดยให้บริษัทต้องดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องไม่ต่ำกว่าร้อยละ 7 ของยอดเงินที่ได้จากการกู้ยืมหรือได้รับจากบุคคลธรรมดา และไม่ต่ำกว่าร้อยละ 3 ของยอดเงินที่ได้จากการกู้ยืมหรือได้รับจากนิติบุคคล¹ ต่อมาเมื่อวันที่ 30 ตุลาคม 2521 ก็ได้มีประกาศปรับปรุงอีกครั้งโดยกำหนดให้บริษัทต้องดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องเป็นอัตราเดียวโดยมีช่วงเวลาการเปลี่ยนแปลงเป็น 2 ระยะ คือต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละ 5 ของยอดเงินที่ได้จากการกู้ยืมหรือได้รับจากประชาชน ตั้งแต่วันที่ 17 พฤศจิกายน 2521 เป็นต้นไป และต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละ 6 ของยอดเงินที่ได้จากการกู้ยืมหรือได้รับจากประชาชน ตั้งแต่วันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2522 เป็นต้นไป² ครั้งหลังสุดเมื่อวันที่ 25 กันยายน 2522 ก็ได้มีประกาศเปลี่ยนแปลงอีกครั้ง โดยกำหนดให้บริษัทต้องดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องไม่ต่ำกว่าร้อยละ 6 ของยอดเงินที่ได้จากการ

¹ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง การดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องของบริษัทเงินทุน ลงวันที่ 11 สิงหาคม 2518

²ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง การดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องของบริษัทเงินทุน ลงวันที่ 30 ตุลาคม 2521

กู้ยืมหรือได้รับจากประชาชน¹

สำหรับการคำนวณอัตราส่วนที่ต้องชำระไว้ตามข้างต้นนั้น ธนาคารแห่งประเทศไทยได้กำหนดให้ถือเอาส่วนเฉลี่ยรายสัปดาห์ของยอดสินทรัพย์สภาพคล่องทุกสิ้นวันทำการ และส่วนเฉลี่ยรายสัปดาห์ของยอดเงินที่ได้รับจากการกู้ยืมหรือได้รับจากประชาชนทุกสิ้นวันทำการ โดยให้ถือเอาวันศุกร์เป็นวันเริ่มต้น และวันพฤหัสบดีเป็นวันสุดท้ายของสัปดาห์²

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง การดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องของบริษัทเงินทุน
ลงวันที่ 25 กันยายน 2522

²เรื่องเดียวกัน

ตารางที่ 19

การดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องของบริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนและหลักทรัพย์

31 ธันวาคม 2519- 31 ธันวาคม 2522

	การคำนวณสำหรับสภาพคล่องสิ้นสุดวันที่			
	31 ธค 19	31 ธค 20	31 ธค 21	31 ธค 22
<u>เงินกู้ยืมจากประชาชน</u>				
นิติบุคคล	13,597.0	16,930.5	n.a.	n.a.
บุคคลธรรมดา	8,880.9	13,536.3	n.a.	n.a.
รวม	22,447.9	30,466.8	43,430.3	44,260.1
<u>สินทรัพย์ที่เป็นสินทรัพย์สภาพคล่อง</u>				
เงินสด	20.2	25.4	29.8	33.6
เงินฝากและใหญ่ธนาคาร	641.8	420.1	429.8	554.6
หลักทรัพย์รัฐบาล	903.9	1,526.6	2,264.9	2,551.8
หุ้นกู้และพันธบัตรที่กระทรวงการคลัง กำกับ	103.8	117.7	121.3	71.9
รวม	1,669.7	2,089.8	2,845.8	3,311.9
<u>การดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง</u>				
สินทรัพย์สภาพคล่องที่คงค้างตาม กฎหมาย	1,099.6	1,455.4	2,171.5	2,655.6
สินทรัพย์สภาพคล่องส่วนเกิน	570.1	634.4	674.3	656.3
รวม	1,669.7	2,089.8	2,845.8	3,311.9
จำนวนบริษัทที่รวบรวมข้อมูล	100	112	113	112

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

จากตารางจะเห็นว่า การลำรับสินทรัพย์สภาพคล่องของบริษัท เงินทุนและบริษัท เงินทุนและหลักทรัพย์ อยู่ในระดับที่สูงกว่าที่กฎหมายกำหนดเล็กน้อย

ในการดำรงสภาพคล่องเพื่อการถอนเงินและเพื่อการใหญ่ขึ้นนั้น บริษัทต้องแสวงหาสินทรัพย์สภาพคล่องเพื่อให้ผู้ฝากสามารถถอนเงินได้ทันทีเมื่อต้องการ และเพื่อให้ผู้กู้ที่กู้ได้เมื่อต้องการ ulla เกี่ยวกับความต้องการสภาพคล่องในการถอนเงิน (Deposit Liquidity Needs) เกิดขึ้นเนื่องจากบริษัทยินยอมให้ผู้ถือตัวสัญญาใช้เงินสามารถถอนเงินได้ก่อนที่ตัวครบกำหนดได้ถอน ซึ่งอาจแก้ullหาได้โดยการมีลูกค้าเงินฝากเป็นจำนวนมาก ราย ส่วนullหาของความต้องการสภาพคล่องในการใหญ่ขึ้น (Loan Liquidity Needs) มักเกิดจากคุณภาพของลูกหนี้ของบริษัทไม่ดี ไม่สามารถชำระเงินต้นและดอกเบี้ยตามกำหนดระยะเวลา ทำให้เกิดการผิดพลาดในการวางแผนเกี่ยวกับการใหญ่ขึ้น ซึ่งอาจแก้ullหาได้โดยบริษัทควรมีการดำเนินนโยบายการใหญ่ขึ้นที่ดี พร้อมทั้งการกระจายความเสี่ยงในการใหญ่ขึ้น วิธีวิเคราะห์หนี้เชื่อที่ดี และมีการบริหารเงินกู้ที่ดี ซึ่งกล่าวไว้ในข้อ 2.

เครื่องมือในการดำรงสภาพคล่อง (Liquidity Instrument) สินทรัพย์สภาพคล่องที่บริษัท เงินทุนและบริษัท เงินทุนและหลักทรัพย์ลำรับไว้ต้องเป็นสินทรัพย์ที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ง่าย ซึ่งได้แก่

- (1) พันธบัตรรัฐบาลหรือตั๋วเงินคลัง
- (2) Inter-Bank Loan หมายถึงเงินกู้ยืมระหว่างบริษัทกับธนาคารพาณิชย์ หรือบริษัท เงินทุนและบริษัท เงินทุนและหลักทรัพย์ด้วยกันเอง ซึ่งมักเป็น
- (3) Bank Acceptance Bill หมายถึงตั๋วเงินที่ธนาคารพาณิชย์เป็นผู้ออกแล้ว ตัวเงินนี้อาจรวมถึงเช็คของลูกค้าที่ดี และเช็คที่ธนาคารพาณิชย์ยอมรับซื้อลด เพราะบริษัทจะสามารถนำไปขายลดให้แก่ธนาคารพาณิชย์ได้
- (4) พันธุ์ที่สามารถขายได้ง่าย อันได้แก่หุ้นในตลาดหลักทรัพย์

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อสภาพคล่อง (Factors Effecting Liquidity)

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อสภาพคล่องของบริษัท มักมาจากการฝากและการใหญ่ดังนี้

(1) การขยายตัวของเงินกู้ (Loan Expansion) ถ้าความต้องการเงินกู้เพิ่มขึ้นเร็วกว่าความต้องการฝากเงิน บริษัทจะต้องเปลี่ยนสินทรัพย์สภาพคล่องเป็นเงินสดเพื่อใหญ่ ดังนั้นสภาพคล่องของจะลดน้อยลง

(2) ลักษณะของการกู้ (Loan Characteristic) บริษัทควรมีการจัดการเงินฝากให้ระยะเวลาสอดคล้องกับระยะเวลาของเงินกู้ เช่นเงินฝากระยะสั้น ควรปล่อยกู้แบบระยะสั้น ในกรณีบริษัทต้องใหญ่ระยะยาว ก็ยอมทำให้สภาพคล่องของบริษัทลดน้อยลง วิธีที่พอช่วยในการแก้ปัญหานี้ คือพยายามใหญ่แบบตอนชำระเป็นงวด ๆ

(3) การหมุนเวียนของเงินฝาก (Deposit Velocity) ถ้าเงินฝากหมุนเวียนช้าลง สภาพคล่องของจะขึ้นมากกว่าในการปล่อยเงินฝากหมุนเวียนเร็ว ดังนั้นจึงควรมีการดึงดูดใหญ่ฝากฝากนาน ๆ และพยายามหาลูกค้าจำนวนมาก ๆ เพื่อให้เงินฝากเข้าทดแทนส่วนที่ถอนออกไป

(4) การบังคับให้นำหลักทรัพย์มาค้ำประกันเงินฝาก (Pledging Security) การที่กฎหมายกำหนดให้ต้องสำรองสินทรัพย์สภาพคล่องในรูปของเงินสด พันธบัตรรัฐบาล ฯลฯ เป็นสัดส่วนกับเงินฝาก ย่อมกระทบกระเทือนถึงสภาพคล่องเพื่อการใหญ่ขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่บริษัทไม่มีสินทรัพย์อื่นที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดให้แก่ผู้ต้องการกู้ทันที

(5) แหล่งเงินกู้ (Liability Source) ถ้าบริษัทมีแหล่งเงินกู้หลายแห่ง ความต้องการสภาพคล่องก็จะลดน้อยลง เพราะบริษัทสามารถกู้ยืมมาจากแหล่งต่าง ๆ ได้ทุกเมื่อที่ต้องการ แหล่งเงินกู้ที่สำคัญของบริษัท เงินทุนและบริษัทเงินทุนและหลักทรัพย์ ได้แก่เงินเบิกเกินบัญชีธนาคารต่าง ๆ วงเงิน Call Money ระหว่างบริษัท

การคาดคะเนความต้องการสภาพคล่อง (Estimating Liquidity Requirements) ในการคาดคะเนความต้องการสภาพคล่อง บริษัทจะกระทำได้โดย

(1) การคาดคะเนสภาพคล่องที่มาจากเงินถอน (Estimating Deposit Liquidity) ซึ่งทำได้โดยแบ่งกลุ่มของเงินฝากประเภทต่าง ๆ ออกตามแนวโน้มการถอนเงิน (Potential Deposit Withdrawals) เป็น 3 ประเภท¹ คือ

- เงินฝากที่คาดว่าจะถอนแน่
- เงินฝากที่ไม่แน่ว่าจะถอนหรือไม่
- เงินฝากที่ไม่ควรจะถอน ถ้าไม่มีเหตุการณ์ผิดปกติ

แล้วจึงกำหนดปริมาณสินทรัพย์สภาพคล่องที่จะดำรงไว้เป็นสัดส่วนต่อเงินฝากแต่ละประเภท เพอร์เซ็นต์การดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องต่อเงินฝากที่จะถอนแน่ ย่อมอยู่ในระดับสูงใกล้เคียงกับปริมาณเงินฝาก สำหรับเงินฝากที่ไม่คาดว่าจะถอนในภาวะปกตินั้น อาจจะไม่จำเป็นต้องมีการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องไว้เลยก็ได้

(2) การคาดคะเนสภาพคล่องจากการกู้ยืม (Estimating Loan Liquidity) ทำได้โดยให้เจ้าหน้าที่บริษัทหอบปะกับลูกค้า ก็จะช่วยให้ทราบว่าคุณค่าของบริษัทต้องการเงินกู้เมื่อใด ในปริมาณเท่าใด

(3) หลังจากการคาดคะเนสภาพคล่องในข้อ (1) และ (2) แล้ว ก็จะนำมารวมกัน เพื่อที่จะได้ทราบว่า ความต้องการสภาพคล่องในแต่ละช่วงเวลาเป็นเท่าใด เพื่อจะใกล้เคียงสินทรัพย์สภาพคล่องให้เพียงพอกับความต้องการ ในกรณีสินทรัพย์สภาพคล่องมากเกินความต้องการ ก็อาจหาแหล่งที่ต้องการกู้ยืมในระยะสั้น ๆ ได้

โดยทั่วไปแล้ว บริษัทมักจะจัดทำรายงานสรุปการคาดคะเนสภาพคล่อง (Liquidity Statement) หลังจากการคาดคะเนข้างต้น ในบริษัทใหญ่ ๆ มักมีการจัดทำเป็นประจำ

¹ Howard D. Crosse, Management Policy for Commercial Banks, p. 137

2. การให้กู้ยืม (Lending)

ในการดำเนินการให้กู้ยืม เพื่อให้เกิดสภาพคล่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสภาพคล่องจากการให้กู้ยืม จะต้องพิจารณาถึงหลักเกณฑ์ 3 ประการ ดังต่อไปนี้ เป็นบรรทัดฐาน¹

(1) ความปลอดภัยของเงินให้กู้ยืม (Safety or Collectibility) ซึ่งจะเกิดขึ้นได้เมื่อบริษัทมีการกระจายความเสี่ยงของเงินให้กู้ยืม โดยการให้กู้ยืมแก่ลูกค้าหลาย ๆ ประเภท ธุรกิจ และแก่ลูกค้าเป็นจำนวนมาก

(2) วิธีการวิเคราะห์สินเชื่อ (Technical Consideration of Credit Analysis) บริษัทจะต้องมีวิธีการวิเคราะห์สินเชื่อ เพื่อให้บริษัทสามารถประเมินคุณภาพของผู้มาขอกู้ได้ถูกต้องก่อนการตัดสินใจให้กู้ ปัจจุบันนี้ต้องคำนึงถึงในการวิเคราะห์สินเชื่อตลอดจนวิธีการวิเคราะห์ที่จะกล่าวโดยละเอียดต่อไปในข้อ 2.5

(3) การบริหารเงินกู้ (Loan Administration) ในการพิจารณาการให้กู้ยืม บริษัทจะต้องพิจารณาถึงหลักการบริหารเงินกู้ กล่าวคือ ต้องพิจารณาถึงวัตถุประสงค์ในการกู้ (Purpose) การชำระคืนเงินกู้ (Payment) และการป้องกันผลเสียที่อาจเกิดขึ้น (Protection) หรือที่เรียกว่านโยบาย 3P (The Three P's Policy) ซึ่งจะกล่าวต่อไปในหัวข้อ 2.4

ดังนั้น บริษัทที่ต้องการสภาพคล่องในการให้กู้ยืม จะต้องใช้นโยบายการให้กู้ยืมที่มีความปลอดภัยของเงินให้กู้ยืม การวิเคราะห์สินเชื่อที่ดี และการบริหารเงินกู้ที่ดี

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ Howard D. Crosse, Management Policies for Commercial

นอกจากการพิจารณาในหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ข้างต้นแล้ว ผู้บริหารของบริษัทเงินทุนและหรือ
 หลักทรัพย์ยังต้องพิจารณาดังข้อจำกัดทางกฎหมายเกี่ยวกับการใหญ่ยืม ประเภทของเงินกู้ยืม นโยบาย
 การใหญ่ยืมต่าง ๆ ฯลฯ ทั้งนี้เพื่อให้การบริหารเงินทุนเกี่ยวกับการใหญ่ยืมของบริษัทเป็นไปอย่างมี
 ประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับข้อกำหนดของกฎหมาย

สิ่งที่ควรพิจารณาเกี่ยวกับการใหญ่ยืม ซึ่งจะกล่าวต่อไปมีดังนี้คือ

- 2.1 ข้อจำกัดทางกฎหมายในการใหญ่ยืม
- 2.2 การจำแนกประเภทของการใหญ่ยืม
- 2.3 นโยบายของการใหญ่ยืม
- 2.4 การบริหารเงินใหญ่ยืม
- 2.5 การวิเคราะห์สินเชื่อ

2.1 ข้อจำกัดทางกฎหมายในการใหญ่ยืม

เนื่องจากการใหญ่ยืมของบริษัทเงินทุนและหรือหลักทรัพย์ มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศ
 และต่อบริษัทเอง ทางการเงินได้มีการวางมาตรการต่าง ๆ เพื่อควบคุมการใหญ่ยืม เพื่อคุ้มครอง
 ความปลอดภัยต่อประชาชนทั่ว ๆ ไปที่ฝากเงินและเพื่อให้การใหญ่ยืมของบริษัทเหล่านั้นเป็นประโยชน์
 ต่อความเจริญเติบโตของระบบเศรษฐกิจ ในการวางมาตรการดังกล่าว ทางการไต่ถามวาง
 มาตรการของการใหญ่ยืมของบริษัทที่ประกอบธุรกิจเงินทุน และการใหญ่ยืมของบริษัทที่ประกอบธุรกิจ
 หลักทรัพย์ออกจากกัน ดังนั้น ในการบริหารเงินทุนตามการใหญ่ยืม บริษัทเงินทุนจึงต้องพิจารณา
 ถึงมาตรการในการใหญ่ยืมของบริษัทที่ประกอบธุรกิจเงินทุน บริษัทหลักทรัพย์ต้องพิจารณาดังมาตรการ
 ในการใหญ่ยืมของบริษัทที่ประกอบธุรกิจหลักทรัพย์และบริษัทเงินทุนและหลักทรัพย์ต้องพิจารณาดัง
 มาตรการทั้งสองควบคู่กัน

- 2.1.1 มาตรการการใหญ่ยืมของบริษัทที่ประกอบธุรกิจเงินทุน พอสรุปได้ดังนี้ คือ

2.1.1.1 ห้ามมิให้บริษัทใหญ่ยืมเงินแก่กรรมการของบริษัท¹ ซึ่งรวมถึง

- (1) การใหญ่ยืมเงินแก่คู่สมรส หรือบุตรซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะของกรรมการ
- (2) การใหญ่ยืมเงินแก่ทางหุ้นส่วนสามัญที่กรรมการ คู่สมรส หรือบุตรซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะของกรรมการ เป็นหุ้นส่วน
- (3) การใหญ่ยืมเงินแก่ทางหุ้นส่วนจำกัดที่กรรมการ คู่สมรส หรือบุตรซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะของกรรมการ เป็นหุ้นส่วนจำกัดไม่จำกัดความรับผิดชอบหรือเป็นหุ้นส่วนจำกัดความรับผิดชอบที่ร่วมกันเกินร้อยละสามสิบของทุนทั้งหมดของทางหุ้นส่วนจำกัดนั้น
- (4) การใหญ่ยืมเงินแก่บริษัทจำกัดที่กรรมการ คู่สมรส หรือบุตรซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะของกรรมการ หรือทางหุ้นส่วนตาม (1) หรือ (2) ถือหุ้นร่วมกันเกินร้อยละสามสิบของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของบริษัทจำกัดนั้น

2.1.1.2 ให้บริษัทชำระเงินกองทุนเมื่อสิ้นวันหนึ่ง ๆ เป็นอัตราส่วนกับสินทรัพย์เสี่ยงไม่ต่ำกว่าอัตราที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรี โดยที่สินทรัพย์เสี่ยงหมายถึงสินทรัพย์ทุกประเภท นอกจากสินทรัพย์สภาพคล่องและสินทรัพย์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าไม่เป็นสินทรัพย์เสี่ยง² เรื่องการนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ออกประกาศ³ กำหนดให้ชำระเงินกองทุนเมื่อสิ้นวันหนึ่ง ๆ เป็นอัตราส่วนกับสินทรัพย์เสี่ยง ดังนี้คือ

¹พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. 2522 มาตรา 20(7)

²พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. 2522 มาตรา 29(1)

³ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่องการชำระเงินกองทุนเป็นอัตราส่วนกับสินทรัพย์เสี่ยงของบริษัทเงินทุน ลงวันที่ 21 กรกฎาคม 2518

- (1) ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 2 ตั้งแต่ 1 มกราคม 2519 เป็นต้นไป
- (2) ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 3.5 ตั้งแต่ 1 กรกฎาคม 2519 เป็นต้นไป
- (3) ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 5 ตั้งแต่ 1 มกราคม 2520 เป็นต้นไป

และได้กำหนดให้สินทรัพย์ต่อไปนี้ไม่ถือเป็นสินทรัพย์เสี่ยง

- (1) เงินฝากธนาคารส่วนที่ไม่เป็นสินทรัพย์สภาพคล่อง
- (2) หลักทรัพย์รัฐบาลไทยอันได้แก่ ตั๋วเงินคลังและพันธบัตรส่วนที่ไม่เป็น

สินทรัพย์สภาพคล่อง

- (3) พัน พันกู้ หรือตราสารแสดงสิทธิในที่ที่ออกโดยธนาคารเพื่อการเกษตร

และสหกรณ์การเกษตร หรือบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

- (4) พันกู้ หรือพันธบัตรที่กระทรวงการคลังค้ำประกันเงินและดอกเบี้ย

ส่วนที่ไม่เป็นสินทรัพย์สภาพคล่อง

- (5) เงินกู้ยืมโดยมีหลักทรัพย์รัฐบาลไทย หรือพันธบัตรที่กระทรวงการคลังค้ำประกันเงินและดอกเบี้ย หรือตั๋วสัญญาใช้เงิน หรือตั๋วแลกเงินซึ่งบริษัทเงินทุนนั้นออก

ในการกู้ยืมหรือรับเงินจากประชาชนเป็นประกันเฉพาะส่วนที่ไม่เกินมูลค่าที่ตราไว้ในหลักทรัพย์ที่เป็นประกันนั้น

- (6) อสังหาริมทรัพย์เพื่อใช้เป็นสถานที่สำหรับค้าเงินธุรกิจ หรือสำหรับ

พนักงานและลูกจ้าง เครื่องใช้และเครื่องเรือนสำหรับสำนักงาน หรือสำหรับบ้านพักพนักงานหรือลูกจ้าง เมื่อได้หักค่าเสื่อมราคาแล้ว

จากคำจำกัดความของสินทรัพย์เสี่ยง จะเห็นได้ว่า สินทรัพย์เสี่ยงส่วนใหญ่หมายถึงสินทรัพย์ที่เกิดจากการให้กู้ยืมเงิน ดังนั้น จากข้อกำหนดข้างต้น จึงเป็นบัพผุญดีทางอ้อมเกี่ยวกับการให้กู้ยืมเงิน ในการที่จะไม่ให้บริษัทให้กู้ยืมเงินรวมเกินกว่า 20 เท่าของเงินกองทุนของกิจการ นับแต่ 1 มกราคม 2520 เป็นต้นมา

2.1.1.3 ให้บริษัทปฏิบัติตามข้อกำหนดของธนาคารแห่งประเทศไทยในเรื่องเกี่ยวกับดอกเบี้ยหรือส่วนลด ค่าบริการที่อาจเรียกได้ ผลประโยชน์ที่อาจเรียกได้จากกำไรเข้าชื่อ

และหลักประกันทรัพย์สินของบริษัทต้องเรียก¹ และได้กำหนดให้บริษัทหักกีดดอกเบี้ยหรือส่วนลดจากการ
ใหญ่ขึ้นในอัตราที่ไม่เกินร้อยละ 20 ต่อปี²

2.1.1.4 ให้บริษัทซึ่งประกอบให้เข้าชื่อในการประกอบกิจการเงินทุนเพื่อการ
จำหน่ายและการบริโภค หรือกิจการเงินทุนเพื่อการเกษตรปฏิบัติตามข้อกำหนดของธนาคารแห่งประเทศไทย
ไทย ในเรื่องต่อไปนี้³

- (1) จำนวนเงินที่ต้องชำระครั้งแรกและครั้งต่อ ๆ ไปเป็นอัตราส่วนกับ
ยอดเงินให้เข้าชื่อแต่ละราย
- (2) ระยะเวลาในการให้เข้าชื่อ
- (3) วิธีการชำระเงิน
- (4) เงื่อนไขการรับเงินที่ได้ชำระแล้ว และการกลับเข้าครองทรัพย์สินที่
ได้เข้าชื่อ
- (5) วิธีการแสดงผลประโยชน์บริษัทเรียกเก็บ

¹ พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์
พ.ศ.2522 มาตรา 30(2), (3), (4) และ (5)

² ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่องกำหนดให้บริษัทเงินทุนปฏิบัติในเรื่องอัตราดอกเบี้ย
และส่วนลด ลงวันที่ 11 มกราคม 2523

³ พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์
พ.ศ. 2522 มาตรา 31

2.1.1.5 โบนัสที่บริษัทปฏิบัติตามข้อกำหนดของธนาคารแห่งประเทศไทยในเรื่อง

ต่อไปนี้ คือ¹

(1) การให้กู้ยืมเงินแก่กิจการประเภทใดประเภทหนึ่งใดน้อยกว่าอัตราที่กำหนด (อัตราที่กำหนดนั้นให้กำหนดเป็นอัตราส่วนกับยอดเงินที่บริษัทได้กู้ยืมหรือรับจากประชาชน ณ ขณะใดขณะหนึ่ง และต้องรวมกันทั้งสิ้นไม่เกินร้อยละ 20 ของยอดเงินดังกล่าว²)

(2) วงเงินสูงสุดที่บริษัทจะให้กู้ยืมแก่และหรือรับรองและรับอาวัลตัวเงินที่เกิดจากกิจการประเภทใดประเภทหนึ่ง หรือวงเงินสูงสุดที่บริษัทจะให้เข้าซื้อ

(3) วงเงินสูงสุดที่บริษัทให้เข้าซื้ออสังหาริมทรัพย์ หรือสังหาริมทรัพย์ประเภทใดประเภทหนึ่ง และหรือจะให้กู้ยืมแก่ผู้ค้าเงินกิจการให้เข้าซื้ออสังหาริมทรัพย์ หรือสังหาริมทรัพย์ประเภทใด

ในการนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ออกประกาศกำหนดวงเงินสูงสุดที่บริษัทจะให้เข้าซื้อ และให้กู้ยืมแก่ผู้ประกอบการให้เข้าซื้ออสังหาริมทรัพย์ประเภทที่กำหนด โดยจะเพิ่มขึ้นได้ไม่เกินร้อยละ 5 ของยอดเงินที่บริษัทได้ให้เข้าซื้อรวมกันกับที่ใดให้กู้ยืมแก่ผู้ค้าเงินกิจการให้เข้าซื้อในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสังหาริมทรัพย์ประเภทที่กำหนดซึ่งยังคงค้างชำระอยู่ ณ วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2521 โดยสังหาริมทรัพย์ประเภทที่กำหนดดังกล่าวคือ รถยนต์นั่งส่วนบุคคล รถบรรทุกชนิดแวนและชนิดปิกอัพ³

2.1.1.6 ห้ามมิให้บริษัทให้กู้ยืมแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งและหรือลงทุนในกิจการของบุคคลนั้นเมื่อสิ้นวันหนึ่ง ๆ รวมกันเกินจำนวนเงินหรืออัตราส่วนกับเงินกองทุนตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทย

¹ เรื่องเดียวกัน มาตรา 32

² เรื่องเดียวกัน มาตรา 33

³ ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่องการกำหนดวงเงินสูงสุดที่บริษัทเงินทุนจะให้เข้าซื้ออสังหาริมทรัพย์ ลงวันที่ 31 มกราคม 2521

ประเทศไทยกำหนดด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรี ทั้งนี้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากธนาคารแห่งประเทศไทย ในการอนุญาตดังกล่าว ธนาคารจะกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ก็ได้ การให้กู้ยืม หรือลงทุนดังกล่าว รวมถึง

- (1) การให้กู้ยืมเงินแก่ผู้สมรสหรือบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของบุคคลนั้น
- (2) การให้กู้ยืมเงินแก่หรือลงทุนในทางหุ้นส่วนสามัญบุคคลนั้น คู่สมรสหรือบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของบุคคลนั้น เป็นหุ้นส่วน
- (3) การให้กู้ยืมเงินแก่หรือลงทุนในทางหุ้นส่วนจำกัดที่บุคคลนั้น คู่สมรสหรือบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของบุคคลนั้น เป็นหุ้นส่วนจำกัด ความรับผิดชอบหรือเป็นหุ้นส่วนจำกัด ความรับผิดชอบต่อหุ้นส่วนรวมกันเกินร้อยละสามสิบของทุนทั้งหมดของทางหุ้นส่วนจำกัดนั้น
- (4) การให้กู้ยืมเงินแก่หรือลงทุนในบริษัทจำกัดที่บุคคลนั้น คู่สมรส หรือบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของบุคคลนั้น ถือหุ้นรวมกันเกินร้อยละสามสิบของทุนที่จำหน่ายโดยเลขาของบริษัคนั้น

ข้อความข้างต้นไม่ใช้บังคับแก่กรณีดังต่อไปนี้คือ²

- (1) ให้กู้ยืมหรือลงทุนโดยการซื้อขายหลักทรัพย์รัฐบาลไทย หรือหลักทรัพย์อื่นที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด
- (2) ให้กู้ยืมเงินโดยที่ประกันด้วยหลักทรัพย์รัฐบาลไทย หรือ ทรัพย์สินอื่นที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด ทั้งนี้ เฉพาะในส่วนที่ไม่เกินราคาของหลักประกัน การคำนวณราคาของหลักประกัน ถ้าเป็นหลักทรัพย์รัฐบาลไทย ให้ถือตามราคาที่ตราไว้ ถ้าเป็นหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินอื่น ให้ถือตามราคาตลาด ถ้าไม่มีราคาตลาด ให้ถือตามราคาธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. 2522 มาตรา 35

² เรื่องเดียวกัน มาตรา 36

เพื่อการนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ออกประกาศกำหนดจำนวนเงินที่บริษัทใหญ่กู้ยืมเงินแก่บุคคลในบุคคลหนึ่ง และหรือลงทุนในกิจการของบุคคลนั้นเมื่อสิ้นวันหนึ่ง ๆ ต้องรวมกันไม่เกินร้อยละ 50 ของเงินกองทุน¹

2.1.2 มาตรการการใหญ่สำหรับบริษัทที่ประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ ที่สำคัญคือ²

"ในการกระทำการเป็นนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์ หรือในการค้าหลักทรัพย์ตลอดจนการกู้ยืมหรือการใหญ่ เพื่อการซื้อขายหรือแลกเปลี่ยนหลักทรัพย์ บริษัทต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรี"

ในการนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ออกประกาศในเรื่องดังกล่าว ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้ คือ³

(1) ในการที่บริษัทใหญ่บุคคลในกู้ยืมเงินเพื่อซื้อหลักทรัพย์ ต้องกำหนดให้ผูกพันหลักทรัพย์นั้นมาเป็นประกัน

(2) ในกรณีที่บริษัททำสัญญากำหนดวงเงินในการใหญ่บุคคลในกู้ยืมเงินเพื่อซื้อหลักทรัพย์ บริษัทต้องให้ผูกชำระเงิน หรือนำตัวสัญญาใช้เงินของบริษัทเงินหมุนมาวางเป็นประกันในวันที่ทำสัญญากำหนดวงเงินนั้น

จำนวนเงินที่ชำระหรือจำนวนเงินตามตัวสัญญาใช้เงินที่วางประกันดังกล่าวต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละสามสิบของวงเงินที่กำหนดในสัญญา (ปัจจุบันต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละ...

¹ ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่องการกำหนดอัตราส่วนของเงินที่บริษัทเงินทุนใหญ่กู้ยืมแก่บุคคลในบุคคลหนึ่ง และหรือลงทุนในกิจการของบุคคลนั้นกับเงินกองทุนของบริษัทเงินทุน ลงวันที่ 4 กรกฎาคม 2518

² พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. 2522, มาตรา 46

³ ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่องกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการใหญ่กู้ยืมเงินเพื่อซื้อหลักทรัพย์และวิธีการรับมอบหมายให้ขายหลักทรัพย์สำหรับบริษัทหลักทรัพย์ ลงวันที่ 27 มีนาคม 2522

ยี่สิบห้า¹⁾)

(3) ในกรณีบริษัทใหญ่ทุกกลไกบุคคลหนึ่งกู้ยืมเงินเพื่อซื้อหลักทรัพย์โดยมิได้มีการทำสัญญากำหนดวงเงินใหญ่ยืมไว้มาก่อนตามข้อ 2 บริษัทต้องให้สัญญาชำระเงินหรือนำค้ำสัญญาใช้เงินของบริษัทเงินทุนมาวางเป็นประกันไม่ช้ากว่าวันที่ซื้อหลักทรัพย์นั้น

จำนวนเงินที่ชำระหรือจำนวนเงินตามค้ำสัญญาใช้เงินที่วางประกันดังกล่าวต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละสามสิบของราคาหลักทรัพย์ที่ซื้อ (ปัจจุบันต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละสิบห้า²⁾)

2.2 การจำแนกประเภทของเงินใหญ่

เงินใหญ่ของบริษัทเงินทุนและหรือหลักทรัพย์ จำแนกได้หลายลักษณะ ขึ้นอยู่กับว่าจะยึดถือสิ่งใดเป็นหลักดังนี้ คือ

2.2.1 จำแนกเงินใหญ่ตามลักษณะของเงินใหญ่ยืม แยกเป็น

2.2.1.1 เงินใหญ่ยืมเพื่อธุรกิจเงินทุน

2.2.1.2 เงินใหญ่ยืมเพื่อธุรกิจหลักทรัพย์

2.2.2 จำแนกเงินใหญ่ยืมตามประเภทของลูกค้า แยกเป็น

2.2.2.1 เงินใหญ่ยืมแบบคดธรรมดา

2.2.2.2 เงินใหญ่ยืมแบบบริษัทและทางหุ้นส่วน

¹ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่องกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเพื่อซื้อหลักทรัพย์ และวิธีการรับมอบหมายให้ชาวหลักทรัพย์สำหรับบริษัทหลักทรัพย์ ลงวันที่ 2 พฤษภาคม 2522, ข้อ 3

²เรื่องเดียวกัน., ข้อ 2

³ธนาคารแห่งประเทศไทย, ธุรกิจเงินทุนและธุรกิจหลักทรัพย์ในประเทศไทย., หน้า 63

- 2.2.2.3 เงินใหญ่ยืมแก่ธนาคารพาณิชย์
- 2.2.2.4 เงินใหญ่ยืมแก่บริษัทเงินทุนและหรือหลักทรัพย์
- 2.2.2.5 เงินใหญ่ยืมแก่บริษัทสถาบันการเงินอื่น
- 2.2.2.6 เงินใหญ่ยืมแก่บุคคลอื่น

2.2.3 จำแนกเงินใหญ่ยืมตามวัตถุประสงค์ของการกู้ยืม บริษัทเงินทุนและบริษัท
 เงินทุนและหลักทรัพย์ ซึ่งมีการใหญ่ยืมเพื่อธุรกิจเงินทุน สามารถจำแนกเงินใหญ่ยืมดังกล่าวตาม
 วัตถุประสงค์ของการกู้ยืมได้ดังนี้

- 2.2.3.1 เงินใหญ่ยืมเพื่อการเกษตร ประมง และ ป่าไม้
- 2.2.3.2 เงินใหญ่ยืมเพื่อการเหมืองแร่
- 2.2.3.3 เงินใหญ่ยืมเพื่อการอุตสาหกรรม
- 2.2.3.4 เงินใหญ่ยืมเพื่อการก่อสร้างและอสังหาริมทรัพย์
- 2.2.3.5 เงินใหญ่ยืมเพื่อการนำเข้า
- 2.2.3.6 เงินใหญ่ยืมเพื่อการส่งออก
- 2.2.3.7 เงินใหญ่ยืมเพื่อการค้าส่งค้าปลีก
- 2.2.3.8 เงินใหญ่ยืมเพื่อการธนาคารและสถาบันการเงิน
- 2.2.3.9 เงินใหญ่ยืมเพื่อการสาธารณูปโภคและบริการ
- 2.2.3.10 เงินใหญ่ยืมเพื่อการบริโภคส่วนบุคคล

2.2.4 จำแนกเงินใหญ่ยืมตามระยะเวลาของเงินใหญ่ยืม แยกเป็น

- 2.2.4.1 เงินกู้เมื่อห่วงตาม
- 2.2.4.2 เงินกูระยะสั้น

2.2.4.3 เงินกู้ระยะปานกลาง

2.2.4.4 เงินกู้ระยะยาว

2.2.5 จำแนกเงินใหญ่ตามลักษณะของการชำระคืน แยกได้เป็น

2.2.5.1 เงินใหญ่ที่มีการใช้คืนครั้งเดียว หมายถึง เงินกู้ที่มีการชำระคืนแก่บริษัทเพียงครั้งเดียวเมื่อครบกำหนด

2.2.5.2 เงินใหญ่ที่มีการใช้คืนแบบเป็นงวด

2.2.6 จำแนกเงินใหญ่ตามลักษณะของหลักทรัพย์ แยกได้เป็น

2.2.6.1 เงินใหญ่ที่มีหลักทรัพย์ ซึ่งอาจเป็นหลักทรัพย์หรือบุคคล ก็ได้

2.2.6.2 เงินใหญ่ที่ไม่มีหลักทรัพย์

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้น จะเห็นได้ว่าการจำแนกประเภทของเงินใหญ่ขึ้นอยู่กับหลักการต่างหากก็จะทำให้เงินกู้ประเภทหนึ่งสามารถเป็นเงินกู้ประเภทอื่นได้ด้วย เช่น เงินใหญ่เพื่อการเข้าซื้อรถยนต์อายุ 3 ปี เป็นได้ทั้งเงินใหญ่เพื่อธุรกิจเงินทุน เงินใหญ่แบบบุคคลธรรมดา เงินใหญ่เพื่อการบริโภคส่วนบุคคล เงินกู้ระยะปานกลาง เงินใหญ่ที่มีการใช้คืนแบบเป็นงวด และเงินใหญ่ที่มีหลักทรัพย์ เป็นต้น

2.3 นโยบายการเงินใหญ่

เพื่อให้บริษัท เงินทุนและหรือหลักทรัพย์สามารถดำเนินการไปได้อย่างมีความสามารถในการหากำไร และมีสภาพคล่องในกิจการจึงต้องมีการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการเงินใหญ่ซึ่งเป็นธุรกิจหลักของกิจการขึ้นเพื่อเป็นแนวทางสำหรับการใช้เงินทุนซึ่งส่วนใหญ่ได้มาจากประชาชนทั่ว ๆ ไป

การกำหนดนโยบายนั้นจะกำหนดเป็นลายลักษณ์อักษรหรือไม่ก็ได้ โดยทั่วไป บริษัทเงินทุนและหรือหลักทรัพย์ขนาดใหญ่ ๆ เท่านั้นที่มีการกำหนดนโยบายการใหญ่ขึ้นเป็นลายลักษณ์อักษรและอาจถอดให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทราบ สำหรับบริษัทที่มีขนาดเล็กใหญ่ผู้ใหญ่มักจะไม่มีการกำหนดเป็นลายลักษณ์อักษร มักขึ้นอยู่กับผู้บริหารชั้นสูงของบริษัท โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริษัทเงินทุนและหรือหลักทรัพย์ขนาดเล็ก การบริหารเงินส่วนใหญ่จะขึ้นอยู่กับเจ้าของเพียงคนเดียวเท่านั้น อย่างไรก็ตามบริษัทก็ควรมีนโยบายเกี่ยวกับการใหญ่ขึ้นของตนไว้เพื่อเป็นแนวทางของการดำเนินงาน และนโยบายการใหญ่ขึ้นที่ดีควรจะเป็นนโยบายที่มีลักษณะสร้างสรรค์และช่วยดึงดูดให้มีผู้มาฝากเงินและขอกู้ ซึ่งยังคงเป็นนโยบายที่ยืดหยุ่น และมีการแก้ไขให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมในขณะหนึ่ง ๆ

2.3.1 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายของการใหญ่ขึ้น มีดังนี้คือ

2.3.1.1 ฐานะการเงินกองทุนของบริษัท เป็นสิ่งแรกที่ต้องพิจารณาเพราะบริษัทที่มีเงินกองทุนน้อยย่อมจะใหญ่ขึ้นได้น้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริษัทเงินทุนและบริษัทหลักทรัพย์ เงินกองทุนจะเป็นสิ่งที่กำหนดขนาดของเงินใหญ่อย่างมาก เพราะบริษัทดังกล่าวสามารถดำรงสินทรัพย์เสี่ยง (ส่วนใหญ่คือเงินใหญ่ขึ้น) ได้เพียง 20 เท่าของเงินกองทุนเท่านั้น สำหรับบริษัทหลักทรัพย์เงินกองทุนก็เป็นสิ่งสำคัญ เพราะดาเงินกองทุนน้อยมากความสามารถในการใหญ่ขึ้นจากภายนอกของกิจการย่อมลดลงเป็นลำดับ เนื่องจากมีความเสี่ยงมาก

2.3.1.2 ความต้องการแสวงหารายได้ รายได้เป็นสิ่งสำคัญต่อการเจริญเติบโตของบริษัทเงินทุนและหรือหลักทรัพย์อย่างมากซึ่งอาจหาได้จากหลายลักษณะ เช่น จากการใหญ่ขึ้นระยะสั้น จากการขายลดเช็ค จากกรให้เข้าซื้อพันธชำระ ฯลฯ รายได้จากแต่ละลักษณะจะแตกต่างกันออกไป เช่นเดียวกับความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น กล่าวคือ ถ้าการประกอบธุรกิจได้กำไรรายได้สูง ความเสี่ยงย่อมสูงด้วย เช่นการขายลดเช็ค ดังนั้นความต้องการแสวงหารายได้ที่ต้องการจึงเป็นตัวกำหนดนโยบายด้วย

2.3.1.3 ความสามารถในการระดมเงินทุน เนื่องจากบริษัทเงินทุนและหรือหลักทรัพย์มีความสามารถใหญ่ขึ้นแก่ผู้ต้องการได้มาก กล่าวคือบริษัทเงินทุนและบริษัทหลักทรัพย์สามารถใหญ่ได้ประมาณ 20 เท่าของเงินกองทุน บริษัทหลักทรัพย์สามารถใหญ่ได้เป็น

ลูกค้าหลักทรัพย์ได้ถึง 75% ของราคาหลักทรัพย์ หรือตัวสัญญาใช้เงินที่นำมาค้าประกันวงเงิน ดังนั้น บริษัทจึงต้องแสวงหาจากแหล่งเงินทุนจากภายนอกกิจการ ซึ่งจะได้อาจมาจากการกู้ยืมเป็นส่วนใหญ่ ด้วยเหตุนี้ความสามารถในการแสวงหาเงินทุนจากภายนอกบริษัท จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายการใหญ่

2.3.1.4 ความคงที่ของเงินฝาก (ตัวสัญญาใช้เงิน) สำหรับบริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนและหลักทรัพย์ที่สามารถระดมเงินฝากโดยการขายตัวสัญญาใช้เงินนั้น ความคงที่ของเงินฝากก็มีส่วนในการกำหนดนโยบายการใหญ่ เนื่องจาก บริษัทที่มีเงินฝากคงที่จะสามารถกำหนดนโยบายการใหญ่ได้แน่นอนกว่า บริษัทที่มีการเปลี่ยนแปลงเงินฝากเป็นประจำ

2.3.1.5 ความสามารถและความชำนาญเฉพาะด้านของเจ้าหน้าที่ ก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการกำหนดนโยบายการใหญ่ เพราะการใหญ่บางประเภทต้องการเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ ความสามารถในการวิเคราะห์อย่างมาก เช่นการใหญ่ระยะยาวต่าง ๆ โดยเฉพาะแบบ (Projected Loan)

2.3.1.6 นโยบายของทางการเกี่ยวกับการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง ธนาคารแห่งประเทศไทยลดอัตราการค้าสินทรัพย์สภาพคล่องต่อยอดเงินฝากลง บริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนและหลักทรัพย์ก็จะสามารถขยายวงเงินใหญ่ได้มากขึ้น

2.3.1.7 ภาวะการแข่งขันระหว่างบริษัท ก็เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนโยบายการใหญ่อีกตัวหนึ่ง ถ้ามีการแข่งขันในการใหญ่ในคานาหนัก ๆ มาก เช่นขณะมีบริษัทส่วนใหญ่จะประกอบกิจการให้บริการเข้าซื้อและรับซื้อลดเช็ค บริษัทที่มีความชำนาญในการใหญ่ประเภทอื่น ๆ ก็อาจหันไปประกอบธุรกิจในคานานั้น ๆ ได้

2.3.1.8 สถานการณ์ทางเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลมากที่สุดนี้เพราะการใหญ่ในสภาวะเศรษฐกิจที่แตกต่างกันนั้น มีผลตอบแทนใหญ่ต่างกัน

2.3.2. เรื่องที่ต้องกำหนดเป็นนโยบาย

ในการกำหนดนโยบายนั้นควรกำหนดไว้อย่างกว้าง ๆ เพื่อมีการยืดหยุ่นได้และเพื่อให้เจ้าหน้าที่มีโอกาสใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจในบางเรื่อง เรื่องที่กำหนดเป็นนโยบาย ก็

2.3.2.1 วัตถุประสงค์ของการใหญ่ขึ้น ว่าจะใหญ่ในประเภทใด คือ เป็นการรับซื้อลด เชื้อ, การกู้ยืมโดยตรงระยะสั้น, การกู้ยืมโดยตรงระยะยาว ฯลฯ แยกตามประเภทใด เช่น เป็นบริษัทต่างชาติ, บริษัทในประเทศ, อุตสาหกรรมใด ฯลฯ กล่าวคือกำหนดเป็น Loan Portfolio ของบริษัท โดยให้มีการกระจายความเสี่ยงในการใหญ่ขึ้น

2.3.2.2 นโยบายเกี่ยวกับความเชื่อถือได้ของผู้ขอ ควรมีการกำหนดความสุกใส ที่มีคุณลักษณะใดที่บริษัทจะยอมรับได้ ซึ่งอาจทำได้โดยการจัดเกรดของผู้ขอ แล้วให้เงินกู้ตาม เกรดของผู้ขอ ในบริษัทขนาดเล็กมักไม่มีการจัดเกรดของผู้ขอ แต่แก้ไขตามลักษณะของผู้ขอ และความสัมพันธ์ระหว่างผู้ขอและผู้ขอและบริษัท

2.3.2.3 นโยบายเกี่ยวกับหลักประกัน ควรมีการกำหนดความหลักประกันที่บริษัท จะยอมรับได้สำหรับเงินใหญ่แต่ละประเภทมีอะไรบ้าง คุณสมบัติของหลักประกันที่ควรยอมรับเป็น อย่างไร เช่น จะไม่ยอมรับอสังหาริมทรัพย์ที่ตัดจำนองแล้วมาเป็นหลักประกัน เป็นต้น

2.3.2.4 นโยบายที่เกี่ยวข้องกับวงเงินสูงสุดที่จะให้ในแต่ละประเภทแยกตาม และ ราย ควรมีการกำหนดวงเงินสูงสุดที่จะให้แก่ผู้ขอในการกู้แต่ละประเภทเป็นเท่าใด อย่างไร ก็ดีวงเงินดังกล่าวควรจะมีการยืดหยุ่นได้

2.3.2.5 นโยบายเกี่ยวกับการชำระคืนเงินใหญ่ขึ้น ควรจะมีการกำหนดให้ เหมาะสม โดยกำหนดให้สอดคล้องระยะเวลาของเงินทุนของบริษัท เพื่อให้บริษัทมีสภาพคล่อง

2.3.2.6 นโยบายอัตราดอกเบี้ย ต้องมีการกำหนดให้เหมาะสมเพราะรายได้ จากการใหญ่เป็นรายได้ที่สำคัญของบริษัท เงินทุนและหรือหลักทรัพย์ ถ้าอัตราดอกเบี้ยค่าไปก็จะไม่ใช่ รายได้เท่าที่ควร ถ้าสูงไปปริมาณการขอกู้ก็จะลดลงทำให้ขาดรายได้ไปเช่นกัน อย่างไรก็ตาม อัตราดอกเบี้ยดังกล่าวควรจะมีการยืดหยุ่นได้

ปัจจัยที่เป็นเครื่องกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินใหญ่ขึ้นมี 2 คือ

(1) ปัจจัยทางเศรษฐกิจโดยทั่วไป อันได้แก่อัตราดอกเบี้ยในท้องตลาด และอำนาจการแข่งขัน ซึ่งที่จะกำหนดอัตราดอกเบี้ยในท้องตลาดตามปกติได้แก่ ความต้องการเงิน และปริมาณเงินในท้องตลาด สำหรับอำนาจการแข่งขัน หมายถึงการแข่งขันจากคู่แข่งที่ประกอบ กิจการคล้ายคลึงกัน เช่น บริษัทเงินทุนและหรือหลักทรัพย์ด้วยกันเอง ธนาคารพาณิชย์

(2). ต้นทุนในการกู้ยืม อันประกอบด้วย

- ก. ต้นทุนของเงินทุน อันได้แก่ อัตราดอกเบี้ยที่ต้องเสียและค่าใช้จ่ายที่ก่อให้เกิดเงินต้นนั้น
- ข. ต้นทุนในการให้บริการเงินกู้ต่าง ๆ ซึ่งรวมส่วนแบ่งของ Overhead Expenses ของบริษัทด้วย
- ค. ต้นทุนที่แสดงถึงผลสูญเสียอันอาจเกิดได้จากการใหญ่ เช่น อัตราความเสี่ยงในการใหญ่กู้ยืม
- ง. ถ้าไรตามส่วนที่เหมาะสม

2.3.2.7 นโยบายในการจำกัดอำนาจการใหญ่กู้ยืมของเจ้าหน้าที่ ควรมีการกำหนดว่า เจ้าหน้าที่ระดับใดสามารถปล่อยเงินกู้ประเภทใดได้ ในวงเงินเท่าใด เพื่อให้เจ้าหน้าที่มีอำนาจในการตัดสินใจความลำดัดขี้

2.3.3 การบริหารนโยบายเงินกู้

หลังจากที่ได้มีการวางนโยบายแล้ว ควรมีการดำเนินงานให้เป็นไปตามนโยบาย ต้องมีการติดตามควบคุมการดำเนินงานหรือถึงประเมินผลเป็นระยะ ๆ เพื่อที่จะได้เปลี่ยนแปลงนโยบายให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมอยู่ตลอดเวลา

2.4 การบริหารเงินใหญ่กู้ยืม ในการบริหารเงินกู้ยืมบริหารจะต้องพิจารณาถึงหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ไป ดังนี้ คือ

2.4.1 วัตถุประสงค์ในการขอกู้ (Purpose) ว่าสอดคล้องกับนโยบายการใหญ่กู้ยืมของบริษัทหรือไม่ และวัตถุประสงค์นั้นจะยังผลใหญ่ขอกู้สามารถคืนเงินกู้ได้หรือไม่

2.4.2 การป้องกันผลเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้น (Protection) ในการใหญ่กู้ยืม บริษัทจะต้องแน่ใจว่าจะมีความเสี่ยงน้อยที่สุดโดยจะต้องพิจารณาถึงฐานะ ผลการดำเนินงานและคุณสมบัติอื่น ๆ ของผู้ขอกู้ ตลอดจนหลักประกัน

2.4.3 การชำระคืนเงินกู้ (Payment) ในด้านการชำระคืน บริษัทควรจะต้องพิจารณาบริษัทที่สามารถชำระเงินกู้ได้โดยง่ายกว่าบริษัทที่จะชำระได้เมื่อนานแล้วประกัน

ภายหลังจากที่บริษัทได้พิจารณาถึงวัตถุประสงค์ในการกู้แล้วเห็นว่าสามารถให้กู้ยืมได้ บริษัทก็จะทำการวิเคราะห์เครดิตของผู้กู้เป็นลำดับต่อไป การวิเคราะห์เครดิตนั้นจะกระทำโดยแผนกวิเคราะห์สินเชื่อ(Credit Department)ในกรณีที่เป็นบริษัทเล็ก ๆ ไร้อื่นแต่กรณีวิเคราะห์สินเชื่อ แผนกให้สินเชื่อ(Lending Department)ก็จะเป็นผู้กระทำแทน หลังจากนั้นก็ตรวจสอบผู้ที่มีความสามารถในการชำระเงินกู้ และมีชื่อเสียงดี ความเสี่ยงน้อยก็จะมีกำไรใหญ่ จากนั้นก็ควรจะมีความควบคุมและติดตามสินเชื่อเพื่อคอยดูแลสินเชื่อที่ปล่อยไป แต่บริษัทโดยส่วนใหญ่ก็ไม่ได้มีแผนกควบคุมและติดตามสินเชื่อ การควบคุมและติดตามสินเชื่อจึงอยู่ภายใต้การดูแลของแผนกให้สินเชื่อ

2.5 การวิเคราะห์สินเชื่อ (Credit Analysis)

การวิเคราะห์สินเชื่อเป็นสิ่งจำเป็นในการบริหารการให้กู้ยืมเพราะเป็นสิ่งที่จะนำทั้งกำไรและขาดทุนมาสู่กิจการ หากการวิเคราะห์สินเชื่อผิดพลาดแล้ว แทนที่การให้กู้ยืมจะนำผลกำไรมาสู่กิจการก็จะกลับกลายเป็นการนำผลขาดทุนมาสู่กิจการ การวิเคราะห์สินเชื่อจะทำให้ทราบว่าผู้กู้มีความสามารถในการชำระหนี้เพียงใด มีความเสี่ยงมากน้อยเพียงใด

2.5.1 ปัจจัยที่ต่องพิจารณาในการวิเคราะห์สินเชื่อ¹ ก่อนที่บริษัทจะให้กู้ยืมแก่ผู้ขอกู้แต่ละราย บริษัทจะต้องสอบถามและศึกษาอย่างละเอียดรวมทั้งสำรวจกิจการของผู้กู้เพื่อหาทราบถึงความพยายามในการชำระหนี้และความสามารถในการชำระหนี้ ความพยายามในการชำระหนี้จะสามารถพิจารณาได้จากคุณสมบัติของผู้กู้ ส่วนความสามารถในการชำระหนี้จะพิจารณาได้จากความสามารถในการหารายได้ เงินทุน หลักทรัพย์ค่าประกัน และสภาพทางเศรษฐกิจ ดังนั้นจึงพอสรุปได้ว่า ในการวิเคราะห์สินเชื่อจะต้องพิจารณาจากปัจจัยเครดิตทั้งห้า

(Five C's Credit) ดังนี้

2.5.1.1 คุณสมบัติของผู้กู้(Character) ซึ่งจะพิจารณาดังความซื่อสัตย์ การรักษาคำมั่นสัญญา ความสามารถในการจัดการชื่อเสียง ระดับการศึกษา และตำแหน่งหน้าที่ในสังคม ตลอดจนความสามารถในการชำระหนี้ที่กู้ไปแล้ว ในการพิจารณาดังกล่าวนี้วิเคราะห์สินเชื่อจะต้องมีความชำนาญในการสอบถามปัญหาที่เกี่ยวข้องกับผู้กู้เป็นอย่างดี เพื่อที่จะได้ทราบข้อมูลบางอย่างเพิ่มเติมซึ่งไม่สามารถจะวิเคราะห์ได้จากใบคำขอสินเชื่อ

¹ ชินทร จิตชาวิวัช, General Principle of Credit Analysis., 2521

2.5.1.2 ความสามารถในการหารายได้ (Capacity) ซึ่งหมายถึงความสามารถของผู้ขอกู้ในการที่จะหารายได้จากประกอบธุรกิจมาชำระเงินกู้ได้โดยสม่ำเสมอถูกต้องตามสัญญาที่ตกลงกันไว้ ในการพิจารณาความสามารถในการหารายได้ของผู้ขอกู้ที่เป็นบุคคล จะต้องพิจารณาดังพื้นฐานทางการศึกษา สุขภาพ ความชำนาญ อดทน อายุ ความมั่นคงของสำนักงานที่ผู้ขอกู้ได้ปฏิบัติงานอยู่ และรายได้ที่ผู้ขอกู้ได้รับอยู่เป็นประจำ เป็นต้น สำหรับการพิจารณาความสามารถในการหารายได้ของผู้ขอกู้ที่เป็นนิติบุคคล หรือธุรกิจต่าง ๆ จะพิจารณาดังระดับการขายว่าเหมาะสมกับทุนที่กิจการนำมาลงทุน หำเลสถานที่ตั้ง หลักการโฆษณา คุณภาพของสินค้า ฐานะการแข่งขัน ความสัมพันธ์กับผู้อนินดาและผู้ขายสินค้า หรือวัตถุดิบ เครื่องจักรที่ใช้ในการผลิต กำลังการผลิต และต้นทุนการผลิต เป็นต้น

นอกจากนี้แล้ว ปัจจัยที่สำคัญที่ควรพิจารณาร่วมกับปัจจัยที่กล่าวถึงก็คือระดับความสามารถของบริหารงาน (Level of Management) เพราะผู้บริหารที่มีความสามารถย่อมจะนำไปให้กิจการอยู่รอดได้

2.5.1.3 เงินทุน (Capital) ในที่นี้จะหมายถึงฐานะความมั่นคงทางการเงินของผู้ขอกู้ เงินทุนนี้จะหาได้จากสินทรัพย์ทั้งหมดที่ผู้ขอกู้มีทั้งหมด ในการวัดความสามารถในการชำระหนี้และอัตราความเสี่ยงต่อหนี้สูญ เงินทุนที่มีส่วนช่วยมาก กล่าวคือ ผลกำไรแต่ละงวดหารด้วยเงินทุนจะสามารถวัดความสามารถในการประกอบการและผลของแผนของการลงทุน ถ้าอัตราส่วนที่สูงจะถือว่าการจัดการของบริษัทมีความสามารถในการชำระหนี้ได้ง่าย

ในกรณีที่หนี้สินทั้งหมดหารด้วยเงินทุน ก็จะสามารถวัดอัตราความเสี่ยงต่อภาระหนี้สินได้ ถ้ากิจการมีหนี้สินสูงกว่าเงินทุนมาก จะถือว่าเจ้าหนี้มีอัตราความเสี่ยงสูงมาก

2.5.1.4 หลักประกัน (Collaterals) โดยทั่วไปบริษัทมักมีนโยบายในอนุญาตให้หลักทรัพย์เป็นหลักประกันการกู้ เพื่อป้องกันการเสี่ยงต่อหนี้สูญที่อาจเกิดขึ้นได้ หลักประกันดังกล่าวจะเป็น ที่ดิน, อาคาร, โรงเรือนและสิ่งปลูกสร้าง, สิทธิการเช่า, ทุน และบัญชีของบริษัทที่มีฐานะการเงินมั่นคง, หรือกับธนบัตรรัฐบาล ฯลฯ ก็ได้ อย่างไรก็ตามก็ถ้าผู้ขอกู้เป็นผู้มีเครดิตดี หลักประกันย่อมไม่จำเป็นเท่าไร

2.5.1.5 สภาพทางเศรษฐกิจ (Conditions) ในการวิเคราะห์สินเชื่อ
 มีการพิจารณาถึงการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ และภาวะแวดล้อมตลอดจนการเปลี่ยนแปลง
 นโยบายของรัฐบาลในทางต่าง ๆ เช่นการเปลี่ยนแปลงส่งเสริมการอุตสาหกรรม การเปลี่ยน
 นโยบายส่งเสริมการลงทุน การเงินอัตราภาษี การควบคุมราคาค่าสินค้า ฯลฯ เพราะการเปลี่ยนแปลง
 ดังกล่าวอาจมีผลกระทบต่อขึ้นถึงการเปลี่ยนแปลงทางด้านการลงทุน การบริโภค ราคาสินค้า และ
 วิธีการจำหน่ายสินค้า ซึ่งในที่สุดจะมีผลกระทบต่อขึ้นถึงความสามารถในการชำระหนี้ของผู้กู้

นอกจากวิเคราะห์ถึง Five C's Credit ซึ่งเป็นการวิเคราะห์
 ถึงตัวผู้ขอกู้แล้ว ยังต้องมีการวิเคราะห์ถึงธุรกิจที่ผู้ขอกู้ประกอบการอยู่ ก็ต้องมีการศึกษาถึงลักษณะ
 ธุรกิจที่ผู้ขอกู้ดำเนินการอยู่ อัตราความเจริญก้าวหน้าและอิทธิพลการแข่งขันตลอดจนการเปลี่ยนแปลง
 ในความต้องการของสินค้า

2.5.2 วิธหาข่าวสารทางเครดิตในการพิจารณาสินเชื่อ¹ ข่าวสารทางเครดิตที่

เพียงพอสำหรับการพิจารณาถึงความพยายามและความสามารถในการชำระหนี้ตรงตามกำหนดนั้น
 ย่อมเป็นปัจจัยที่ทำให้บริษัทสามารถพิจารณาถึงอัตราความเสี่ยงต่อการให้กู้ยืมได้ วิธีการหา
 ข่าวสารที่สมควรเริ่มตนด้วยการสัมภาษณ์ผู้ขอกู้ก่อน แล้วคอยค้นหาบันทึกจากประวัติลูกค้าที่อยู่ใน
 บริษัท ตรวจสอบบัญชีธนาคารสมัย สอดถามฐานะ และอื่น ๆ ดังต่อไปนี้

2.5.2.1 การสัมภาษณ์ผู้ขอกู้ เป็นสิ่งสำคัญที่สุดเพราะจะทำให้บริษัททราบถึง
 ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติการดำเนินงานของผู้ขอกู้ ชนิดของผลิตภัณฑ์ แหล่งวัตถุดิบ ฐานะการแข่งขัน
 และสภาพการตลอด ตลอดจนประวัติการราว ๆ ของผู้บริหาร การสัมภาษณ์จะช่วยให้บริษัทในการ
 ประเมินความสามารถในการประกอบกิจการ ความพยายามในการชำระหนี้ และคุณสมบัติของผู้ขอกู้ได้

2.5.2.2 การค้นหาประวัติแห่งบันทึกของบริษัท ในกรณีผู้ขอกู้เคยเป็นลูกค้า
 ของบริษัทแล้ว บริษัทก็มีแฟ้มสินเชื่อ (Credit File) ของบริษัทนั้น ๆ อยู่ ซึ่งจะมีส่วนช่วย
 ในการศึกษาหาข้อมูลเพิ่มเติมอย่างยาก ในกรณีที่ผู้ขอกู้ไม่เคยเป็นลูกค้า บริษัทอาจค้นหามติสินเชื่อ
 ลูกการรายอื่นที่อยู่ในธุรกิจเดียวกันกับผู้ขอกู้ เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาได้

¹ เรื่องเดียวกัน ., หน้า 5-8

ไว้ในงบดุลว่าถูกต้องหรือไม่ การไปเห็นสภาพของสถานที่การค้าและโรงงานอาจช่วยให้วิเคราะห์พอประเมินถึงความสามารถในการดำเนินงานของผู้ซื้อได้

2.5.2.7 สอบถามจากผู้ขาย การสอบถามกับผู้จำหน่ายสินค้าใหญ่ของผู้ซื้อ อาจทำให้บริษัททราบถึงปริมาณสินค้าที่ผู้ซื้อซื้อแต่ละครั้ง จำนวนความถี่ในการซื้อ การชำระหนี้ของผู้ซื้อ ซึ่งจะช่วยให้บริษัทได้ทราบถึงความซื่อสัตย์ของผู้ซื้อได้

2.5.2.8 สอบถามผู้ซื้อ การสอบถามจากผู้ซื้อทำให้บริษัทได้ทราบว่า ผู้ซื้อได้ส่งสินค้าถูกต้องตามสัญญา และครบกำหนดหรือไม่ คุณภาพของสินค้าเป็นอย่างไร มีการให้เครดิตนานเท่าใด ฐานะการแข่งขันเป็นอย่างไร

2.5.2.9 สอบถามคู่แข่ง การได้ข่าวสารทางเครดิตจากคู่แข่งโดยไม่ลำเอียง จะทำให้ทราบถึงสถานะของผู้ซื้อในตลาดว่าเป็นอย่างไร มีส่วนแบ่งตลาดเท่าใด สินค้าใดเป็นสินค้าหลัก คุณภาพของสินค้า.

2.5.2.10 ตรวจสอบบัญชีจากบุคคล การที่จะทราบว่าผู้ซื้อจะเป็นผู้ที่ถูกเจ้าหนี้อื่นฟ้องล้มละลายหรือไม่ ก็จะสามารถค้นได้ในหนังสือรชชกิจจากบุคคล

2.5.3 การวิเคราะห์งบการเงินของผู้ซื้อ

การวิเคราะห์งบการเงินของผู้ซื้อโดยทั่วไปจะวิเคราะห์หาอัตราส่วนต่าง ๆ และงบกระแสเงินทุน (Fund Flow) จากงบดุลและงบกำไรขาดทุนที่ผ่านมาแล้ว เพื่อแสดงให้เห็นว่าผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของผู้ซื้อที่ผ่านมาแล้วเป็นอย่างไร มีแหล่งเงินทุนที่สำคัญจากไหนและใช้ไปในแหล่งใด อัตราส่วนที่ใช้ในการวิเคราะห์ในทางปฏิบัติมีดังนี้

(1). อัตราส่วนหมุนเวียนหรืออัตราส่วนสภาพคล่อง (Current Ratio or Liquidity Ratio) ซึ่งหาได้จาก การเอาสินทรัพย์หมุนเวียนหารด้วยหนี้สินหมุนเวียน อัตราส่วนนี้จะบอกให้ทราบถึงความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้นของผู้ซื้อ และแสดงถึงสภาพคล่องของผู้ซื้อด้วย

(2). อัตราส่วนหนี้สินทั้งหมดต่อส่วนของผู้ถือหุ้นหรืออัตราส่วนความเสี่ยง (Debt Leverage Ratio) ซึ่งหาได้จาก การเอาหนี้สินทั้งหมดหารด้วยส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราส่วนนี้จะบอกให้บริษัททราบว่า บริษัทจะมีความเสี่ยงกอนที่สุ่มอันจะเกิดจากการใหญ่แก่ผู้ซื้อเพียงใด

(3). อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity Ratio) ที่หาได้จากเอากำไรสุทธิหารด้วยส่วนของผู้ถือหุ้นเฉลี่ย อัตราส่วนส่วนนี้จะบอกให้ทราบถึงผลตอบแทนจากการลงทุนของผู้ถือหุ้น

(4). ระยะเวลาเก็บหนี้ (Receivable Turnover Period) หาได้จาก $\frac{\text{ยอดขายสุทธิ}}{\text{ลูกหนี้โดยเฉลี่ย}} \times 365$ วัน อัตราส่วนนี้จะแสดงให้เห็นว่าความสามารถในการเก็บหนี้ของผู้ถือหุ้นเป็นอย่างไร นอกจากนี้ยังแสดงถึงคุณภาพของลูกหนี้อีกด้วย

(5). การหมุนเวียนของคลังสินค้าคงคลัง ซึ่งหาได้จาก $\frac{\text{ต้นทุนสินค้า}}{\text{สินค้าคงคลังโดยเฉลี่ย}} \times 365$ วัน อัตราส่วนนี้จะบอกให้ทราบว่ากิจการจะสามารถขายสินค้าคงคลังได้เร็วเพียงใด ซึ่งผู้ถือหุ้นจะได้เร็วเพียงใดโดยยอมรับรายได้มาสู่ผู้ถือหุ้นได้มากขึ้นเท่านั้น

(6). Interest Coverage Ratio หาได้จาก $\frac{\text{ดอกเบี้ยจ่าย} + \text{กำไรสุทธิก่อนหักรายจ่ายที่ไม่จ่ายเป็นเงินสด}}{\text{ดอกเบี้ยจ่าย}}$ อัตราส่วนนี้จะบอกให้ทราบว่าผู้ถือหุ้นมีความสามารถในการหารายได้ที่เป็นตัวเงินสดเป็นก้ำกั๊กของภาระดอกเบี้ยจ่าย ถ้าอัตราส่วนนี้ต่ำกว่า 1 แสดงว่ารายได้ของกิจการไม่เพียงพอสำหรับภาระดอกเบี้ยที่ต้องจ่าย

(7). การเทียบร้อยละของสินทรัพย์และหนี้สินแต่ละชนิดต่อสินทรัพย์ทั้งหมด เพื่อให้ทราบถึงสัดส่วนองค์ประกอบของสินทรัพย์และหนี้สินของผู้ถือหุ้น

(8). การเทียบร้อยละของรายการต่าง ๆ ในงบกำไรขาดทุนต่อยอดขายสุทธิ เพื่อแสดงให้เห็นว่าผู้ถือหุ้นมีความสามารถในการหากำไรเป็นสัดส่วนเท่าใดของยอดขาย ถ้าใช้ขายและต้นทุนตัวใดมีความสำคัญต่อยอดขายและสำคัญเพียงใด

สำหรับการวิเคราะห์หนี้เชื่อในกรณีผู้ถือหุ้นต้องการเงินกู้ระยะยาว บริษัทจะต้องวิเคราะห์การประมาณการของงบต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตดูว่าจะเป็นไปได้มากน้อยเพียงใด และอัตราส่วนต่าง ๆ จากงบประมาณการนั้นเป็นอย่างไร และยังคงวิเคราะห์ถึงความเป็นไปได้ของโครงการของผู้ถือหุ้นด้วย

2.5.4 การตัดสินใจใหญ่

เมื่อใครรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ และวิเคราะห์งบการเงิน และงบการเงินโดยประมาณในอนาคต ตลอดจนแนวโน้มในอนาคต (Prospect) ของผู้ถือหุ้นแล้ว บริษัทจะต้องตัดสินใจ

ว่าผู้ถือหุ้นฐานะการเงิน และอนาคตที่พอที่จะใหญ่หรือไม่ โดยปกติแล้วจะไม่ใช่มาตรฐานที่จะบ่งบอก
ได้ว่าผู้ถือหุ้นรายใดที่เขามาตรฐานสมควรใหญ่ ดังนั้นการตัดสินใจว่าจะใหญ่หรือไม่ย่อมขึ้นอยู่กับ
ตัดสินใจของบริษัทเอง

3. การลงทุน (Investments)

การลงทุนเป็นการใช้เงินทุนทางหนึ่งของบริษัท เงินทุนและหรือหลักทรัพย์แม้จะไม่สู้มี
บทบาทมากนักในการนำรายได้มาสู่บริษัท เงินทุนและบริษัท เงินทุนและหลักทรัพย์ แต่ก็มีความจำเป็น
อย่างยิ่งต่อบริษัท เพราะบริษัทมีความจำเป็นต้องลงทุนในหลักทรัพย์รัฐบาลเพื่อดำรงไว้เป็นสินทรัพย์
สภาพคล่องสำหรับบริษัทหลักทรัพย์ แม้จะไม่ได้มีความจำเป็นในการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง การลงทุน
ก็มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าการถือหุ้นเพื่อธุรกิจหลักทรัพย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงที่การซื้อ
ขายหลักทรัพย์ยังไม่เป็นที่นิยมหรือเงียบเหงา ดังนั้นการบริหารการลงทุนจึงเป็นสิ่งที่ผู้บริหารควร
กำหนดเป็นนโยบาย

3.1 ข้อจำกัดทางกฎหมายในด้านการลงทุน

บริษัท เงินทุนและบริษัท เงินทุนและหลักทรัพย์จะซื้อหรือถือหุ้นในบริษัทจำกัดใดเป็น
จำนวนเกินร้อยละสิบของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้ทั้งหมดของบริษัทจำกัดนั้นไม่ได้ เว้นแต่ได้รับความเห็น
ชอบจากธนาคารแห่งประเทศไทย โดยที่ธนาคารแห่งประเทศไทยจะกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ในการ
ให้ความเห็นชอบก็ได้¹ สำหรับบริษัทหลักทรัพย์แม้จะไม่มีบทบัญญัติห้ามลงทุนในบริษัทจำกัด เช่นเดียวกับ
บริษัท เงินทุนและบริษัท เงินทุนและหลักทรัพย์ก็ตาม แต่ก็มีบทบัญญัติควบคุมการลงทุนของบริษัทหลัก
ทรัพย์ดังนี้คือ บริษัทหลักทรัพย์ที่ถือหุ้นในบริษัทจำกัดอื่นเกินร้อยละสิบของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้ว
ทั้งหมดในบริษัทจำกัดนั้น เว้นแต่การถือหุ้นเนื่องจากการประกอบกิจการค้าหลักทรัพย์หรือกิจการจัด
จำหน่ายหลักทรัพย์ จะต้องแจ้งแก่ธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นหนังสือภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่
เหตุการณ์เกิดขึ้น²

¹ พระราชบัญญัติ การประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์

พ.ศ.2522 ., มาตรา 20 (4)

² เรื่องเดียวกัน ., มาตรา 45 (5)

3.2. ประเภทของการลงทุน

การลงทุนของบริษัทเงินทุนและหรือหลักทรัพย์ จะแบ่งได้ออกเป็น 3 ประเภท

คือ

3.2.1 ลงทุนในหลักทรัพย์รัฐบาล ซึ่งอาจแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ พันธบัตรรัฐบาลไทยและตั๋วเงินคลัง โดยพันธบัตรรัฐบาลไทยที่ออกแต่ละครั้งมักมีกำหนดเวลา 10-20 ปี เมื่อครบกำหนดไถ่ถอนคืนก็จะนำไปขายคืนให้แก่กระทรวงการคลัง พันธบัตรชนิดนี้มีถึงชนิดระบุชื่อและออกให้แก่ผู้ถือ สำหรับตั๋วเงินคลังนั้นเป็นเงินกู้ระยะสั้นอายุ 63 วัน ของรัฐบาลซึ่งออกโดยวิธีประมูลขายซึ่งจัดให้มีขึ้นโดยธนาคารแห่งประเทศไทย สำหรับบริษัทเงินทุนและหรือหลักทรัพย์ มักนิยมลงทุนในพันธบัตรรัฐบาลมากกว่า

3.2.2 ลงทุนในหุ้นกู้ของบริษัทอื่น หุ้นกู้ที่บริษัทเงินทุนและหรือหลักทรัพย์ลงทุนนั้นมักมีหุ้นกู้ที่จดทะเบียนกับตลาดหลักทรัพย์ หุ้นกู้ที่จะลงทุนมักเป็นหุ้นกู้ของบริษัทที่มีชื่อเสียงในประเทศ ความเสี่ยงของการลงทุนในหุ้นกุ่มีมากกว่าการลงทุนในพันธบัตรรัฐบาล แต่ก็ยังน้อยกว่าการลงทุนในหุ้นสามัญในตลาดหลักทรัพย์

3.2.3 ลงทุนในหุ้นสามัญของบริษัทอื่น หุ้นสามัญที่บริษัทเงินทุนและหรือหลักทรัพย์ลงทุนมีทั้งหุ้นที่จดทะเบียนและไม่จดทะเบียนกับตลาดหลักทรัพย์ แต่ส่วนใหญ่จะเป็นหุ้นสามัญที่จดทะเบียนกับตลาดหลักทรัพย์ ในกรณีการลงทุนในหุ้นที่ไม่ได้จดทะเบียนกับตลาดหลักทรัพย์มักเป็นการลงทุนในหุ้นของบริษัทในเครือมากกว่าการลงทุนในหุ้นสามัญ มีความเสี่ยงมากกว่าการลงทุนในพันธบัตรรัฐบาล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงที่ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีบทบาทมากขึ้น เนื่องจากความแปรปรวนในราคามีมาก ดังนั้นบริษัทเงินทุนและหรือหลักทรัพย์มักไม่นิยมลงทุนในหุ้นสามัญเป็นระยะเวลานาน ๆ แต่มักลงทุนในลักษณะเพื่อเก็งกำไรมากกว่า

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจลงทุน นโยบายหลักของการเลือกลงทุนของบริษัท ก็คือ พยายามลงทุนเพื่อให้มีผลตอบแทนสูงสุดโดยมีความเสี่ยงน้อยที่สุดและมีสภาพคล่องพอควร ปัจจัยที่มีผลต่อกับเลือกว่าจะลงทุนในหลักทรัพย์อย่างไรใดก็ตาม จะพิจารณาในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

(1). ผลตอบแทนจากการลงทุน ผลตอบแทนดังกล่าวอาจออกมาในรูปของเงินปันผล อัตรากอเบิ้ลหรือกำไรจากการขายหุ้นก็ได้ ผู้บริหารต้องพิจารณาว่าผลตอบแทนที่ได้ คุ้มกับความเสี่ยงภัยในการที่ราคาของหลักทรัพย์จะลดลงหรือไม่ หรือการที่จะไม่ได้คืน เป็นคนในกรณีที่มีความจำเป็นต้องลงทุน เช่น ซื้อพันธบัตรรัฐบาลไทย ก็ให้พิจารณาว่าอัตรากอเบิ้ลเป็นที่น่าสนใจหรือไม่

(2). ระยะเวลากำหนด โดยทั่วไปมักนิยมลงทุนในหลักทรัพย์ระยะสั้นมากกว่าระยะยาว เพราะก่อให้เกิดสภาพคล่องมากกว่า ยิ่งไปกว่านั้นยังไม่ต้องเผชิญกับปัญหาความเสี่ยงในการเปลี่ยนแปลงในอัตรากอเบิ้ล แต่ถ้ามองว่าอัตรากอเบิ้ลตอบแทนในอนาคตจะสูงขึ้นและประสงค์จะเก็บกำไรจากการขายหลักทรัพย์ก็อาจลงทุนในหลักทรัพย์ระยะยาว

(3). การซื้อขายคล่อง เป็นสิ่งที่สำคัญเพราะหลักทรัพย์ที่ถือไว้ควรเป็นหลักทรัพย์ที่สามารถขายออกไปได้เมื่อต้องการในราคาที่ต่ำกว่าราคาซื้อเท่าใดนัก หลักทรัพย์รัฐบาลนับว่าเป็นหลักทรัพย์ที่ซื้อขายและขายคล่องที่สุด เมื่อเทียบกับหลักทรัพย์อื่น แต่อัตรากอเบิ้ลตอบแทนก็น้อยกว่าหลักทรัพย์ประเภทอื่น

(4). ภาษี ก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่จะต้องพิจารณา หลักทรัพย์ที่ได้รับการยกเว้นภาษีย่อมเป็นที่ดึงดูดใจของนักลงทุนมากกว่าหลักทรัพย์ที่ต้องเสียภาษี ในกรณีที่มีผลตอบแทนเท่า ๆ กัน

3.3 นโยบายการลงทุน

นโยบายการลงทุนของบริษัท เงินทุนและหรือหลักทรัพย์มักจะไม่มีภารกิจกำหนดเป็นลายลักษณ์อักษร แต่เป็นที่รู้จักกันในกลุมผู้บริหารระดับสูงในการกำหนดนโยบายการลงทุน มักจะมีการกำหนดในสวาระดังนี้คือ

3.3.1 ขนาดของการลงทุนในหลักทรัพย์ ชั้นแรกของการกำหนดนโยบายการลงทุนในหลักทรัพย์ ก็คือ การแบ่งขนาดของเงินลงทุนว่าลงทุนในหลักทรัพย์ที่มีความเสี่ยงอย่างไร เป็นจำนวนเท่าใด

3.3.2 การจำกัดความเสี่ยง เนื่องจากความเสี่ยงที่จะยอมรับได้ในการลงทุนของบริษัท เงินทุนและหรือหลักทรัพย์แต่ละแห่งจะแตกต่างกันแล้วแต่ขนาดของบริษัท บริษัทต่าง ๆ จึง

ควรมีการกระจายความเสี่ยงโดยการลงทุนในหลักทรัพย์หลายประเภทและควรมีการกำหนดถึงประเภทของหลักทรัพย์ ระยะเวลาครบกำหนด ตลอดจนลักษณะผู้บริหารของหลักทรัพย์ที่จะยอมรับได้

3.3.3 การซื้อขายขาดลอย หลักทรัพย์ที่มีการซื้อขายขาดลอย ย่อมมีผลตอบแทนต่ำ ในทางตรงข้ามถ้าต้องการรายได้จากการลงทุนมากก็ต้องลดการเน้นในเรื่องการซื้อขายขาดลอย ดังนั้นในการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการลงทุนควรจะต้องคำนึงถึงเรื่องการซื้อขายขาดลอยของหลักทรัพย์นั้นด้วย

4. เงินกู้ยืม (Borrowings)

เงินกู้ยืมจากแหล่งภายนอกกิจการเป็นสิ่งสำคัญต่อบริษัท เงินทุนและหรือหลักทรัพย์ไม่เพียงพอไปกว่าการใหญ่ยืม ทั้งนี้เนื่องจากเงินทุนจากส่วนของผู้ออกหุ้นที่มีอยู่ในจำนวนจำกัด เงินกู้ยืมที่กล่าวในที่นี้จะรวมทั้งเงินกู้ยืมที่ได้จากการขายตัวสัญญาใช้เงินของบริษัท เงินทุนและบริษัท เงินทุนและหลักทรัพย์ และเงินกู้ยืมโดยตรง ดังนั้นบริษัท เงินทุนและหรือหลักทรัพย์จะดำเนินการอยู่ได้จะต้องมีการบริหารเงินกู้ยืมที่ดี

4.1 ข้อจำกัดทางกฎหมายในการกู้ยืม

ข้อจำกัดในการกู้ยืมที่สำคัญ คือ บริษัท เงินทุนและบริษัท เงินทุนและหลักทรัพย์จะต้องปฏิบัติตามการกู้ยืมเงินหรือรับเงินจากประชาชนตามข้อกำหนดของธนาคารแห่งประเทศไทยในเรื่องของวงเงินขั้นต่ำ ระยะเวลาชำระคืน และหลักเกณฑ์และวิธีการในการกู้ยืมเงินหรือรับเงินจากประชาชน¹ ในการนี้ทางธนาคารแห่งประเทศไทยได้ประกาศกำหนดให้บริษัท เงินทุนและบริษัท เงินทุนและหรือหลักทรัพย์จะกู้ยืมเงินหรือรับฝากเงินจากประชาชนในแต่ละครั้งต้องไม่ต่ำกว่า 10,000 บาท สำหรับบริษัทหรือสาขาที่มีสำนักงานในเขตกรุงเทพมหานคร สมุทรปราการ และนนทบุรีและไมต่ำกว่า 5,000 บาท สำหรับบริษัทหรือสาขาที่มีสำนักงานในเขตจังหวัดอื่น

¹ พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์

4.2 การจำแนกประเภทเงินกู้ยืม

การจำแนกประเภทของเงินกู้ยืมจะจำแนกได้ในลักษณะขึ้นอยู่กับหลักเกณฑ์ในการจำแนกดังนี้ คือ

4.2.1 การจำแนกประเภทของเงินกู้ยืมตามลักษณะการกู้ยืม จะจำแนกได้เป็น 3 ประเภทใหญ่ คือ

4.2.1.1 เงินกู้ยืมในลักษณะของตัวสัญญาใช้เงินซึ่งมีทั้งการขายตัวสัญญาใช้เงินแก่ผู้ให้นำเงินมาฝาก และการกู้ยืมโดยตรงโดยมีตัวสัญญาใช้เงินเป็นเอกสารแสดงการกู้ยืม

4.2.1.2 เงินกู้ยืมในลักษณะมีสัญญากู้ยืม หมายถึงเงินกู้ยืมโดยตรงต่าง ๆ ซึ่งไม่มีตัวสัญญาใช้เงินอันใดแก่ เงินกู้ยืมโดยตรง เงินเบิกเกินบัญชี

สำหรับบริษัทเงินทุนและหรือหลักทรัพย์ เงินกู้ยืมส่วนใหญ่จะออกมาในลักษณะของข้อ 4.2.1.1

4.2.2 การจำแนกเงินกู้ยืมตามแหล่งเงินกู้ยืม จะแยกได้เป็น

4.2.2.1 เงินกู้ยืมจากบุคคลธรรมดา

4.2.2.2 เงินกู้ยืมจากบริษัทและทางหุ้นส่วน

4.2.2.3 เงินกู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์

4.2.2.4 เงินกู้ยืมจากบริษัทเงินทุนและหรือหลักทรัพย์

4.2.2.5 เงินกู้ยืมจากนิติบุคคลอื่น

4.2.2.6 เงินกู้ยืมจากสถาบันการเงินอื่นที่มีไป ข้อ 4.2.2.3 และ

4.2.2.4

4.2.3 การจำแนกเงินกู้ยืมตามระยะเวลาในการกู้ยืม จะแบ่งได้เป็น

3 ประเภท คือ

4.2.3.1 เงินกู้ยืมเพื่อวงจลาง

4.2.3.2 เงินกู้ยืมอายุไม่เกิน 1 ปี

4.2.3.3 เงินกู้ยืมอายุเกินกว่า 1 ปี

เงินกู้ยืมส่วนใหญ่ของบริษัท เงินทุนและหรือหลักทรัพย์จะเป็นเงินกู้ยืม

ประเภท 4.2.3.1 และ 4.2.3.2

จากการจำแนกเงินกู้ยืมในลักษณะที่แตกต่างกันตามข้างต้น จะเห็นได้ว่าเงินกู้ยืมจากแบบหนึ่งอาจเป็นเงินกู้ยืมในอีกแบบหนึ่ง ในการจำแนกตามลักษณะอื่นได้ เช่น การขายตัวสัญญาอายุ 6 เดือน แก่บุคคลธรรมดาที่จัดได้ว่าเป็นทั้งเงินกู้ยืมในลักษณะที่มีตัวสัญญาใช้เงินเงินกู้ยืมจากบุคคลธรรมดา และเงินกู้ยืมที่มีอายุไม่เกิน 1 ปี

4.3 หลักในการตัดสินใจเกี่ยวกับการเลือกแหล่งกู้ยืม

ในการที่บริษัท เงินทุนและหรือหลักทรัพย์จะตัดสินใจว่าจะกู้ยืมจากแหล่งใดก็ตาม ผู้บริหารควรคำนึงถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการกู้ยืมก่อนจะทำการตัดสินใจ ปัจจัยดังกล่าวมีดังนี้ คือ

(1). ความสามารถในการกู้ยืมเงินจากแหล่งเงินกู้แต่ละแห่ง ซึ่งจะแตกต่างกันไปในแต่ละบริษัท บริษัทหนึ่งอาจกู้จากแหล่งหนึ่งได้ในขณะที่อีกบริษัทหนึ่งไม่สามารถจะกู้ได้ เช่น บริษัท เงินทุนและหลักทรัพย์ขนาดใหญ่ ๆ หรือที่มีผู้ถือหุ้นใหญ่เป็นชาวต่างชาติย่อมมีความสามารถกู้ยืมเงินจากต่างประเทศได้ ในขณะที่บริษัทเล็ก ๆ ไม่สามารถกระทำได้

(2). ต้นทุนเงินกู้ยืม เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่จะเป็นตัวกำหนดความริษัควรรู้จากแหล่งใดจึงจะมีต้นทุนของเงินกู้ยืม ซึ่งรวมทั้ง อัตราดอกเบี้ยและค่าใช้จ่ายที่จ่ายไปเพื่อให้ได้มาซึ่งเงินกู้ยืม ๆ ดังว่า

(3). ระยะเวลาการกู้ยืม ก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการตัดสินใจในเรื่องการให้กู้ยืม โดยปกติเงินกู้ยืมระยะสั้นย่อมจะมีต้นทุนการกู้ยืมที่ต่ำกว่าเงินกู้ยืมระยะยาว ดังนั้นถ้าบริษัทต้องการเงินทุนใช้ในระยะเวลาสั้นก็จะกู้ยืมระยะสั้น แต่ถาบริษัทมีความต้องการใช้เงินในอนาคตมากและคาดว่าอัตราดอกเบี้ยในอนาคตจะสูงขึ้น ก็จะใช้แบบระยะยาว

(4). ความสัมพันธ์ระหว่างผู้กู้และผู้ให้กู้ บริษัทอาจกู้จากแหล่งหนึ่งได้ถูกกว่าอีกบริษัทหนึ่ง เนื่องจากบริษัทนั้นเป็นบริษัทในเครือของแหล่งเงินกู้ หรือเป็นลูกค้านานาชาติ ดังนั้นความสัมพันธ์ระหว่างผู้กู้กับผู้ให้กู้ย่อมจะกระทบกระเทือนถึงอัตราดอกเบี้ยในการกู้ยืมซึ่งผู้บริหารควรคำนึงถึง

(5). ชื่อเสียง ฐานะการเงินและเครดิตของบริษัท เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่ออัตราดอกเบี้ยและความสามารถในการกู้ยืม บริษัทที่มีชื่อเสียงและเครดิตดีย่อมได้แหล่งเงินกู้ยืม และมีต้นทุนต่ำกว่าบริษัทที่ไม่มีชื่อเสียงและเครดิต

5. เงินกองทุน (Capital Fund)

เงินกองทุนมีความสำคัญต่อบริษัท เงินทุนและหรือหลักทรัพย์ ถ้ามีเงินกองทุนไม่เพียงพอแล้ว อาจเกิดผลสูญเสียในการระดมเงินทุน เพราะประชาชนทั่วไปไม่มั่นใจในความเสถียรของบริษัท และอาจเกิดผลสูญเสียในการใหญ่ขึ้น

ในการบริหารเงินกองทุน ผู้บริหารของบริษัท เงินทุนและบริษัท เงินทุนและหลักทรัพย์มีข้อกำหนดทางกฎหมายเกี่ยวกับจำนวนเงินกองทุนเป็นบรรทัดฐาน กล่าวคือธนาคารแห่งประเทศไทยได้กำหนดให้บริษัทต้องดำรงเงินกองทุนเมื่อสิ้นวันหนึ่ง ๆ ในอัตราที่ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 5 ของสินทรัพย์เสี่ยง ดังนั้นผู้บริหารจึงพยายามดำรงเงินกองทุนไม่ให้อัตราต่ำกว่าร้อยละ 5 ของสินทรัพย์เสี่ยง แต่จะดำรงไว้ในอัตราส่วนเท่าใดขึ้นอยู่กับ

(1). การตัดสินใจของผู้บริหาร

(2). ความสามารถในการใหญ่ขึ้นของบริษัท ถ้าบริษัทมีความสามารถในการใหญ่ขึ้นมาก สัดส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงย่อมมีน้อย

(3). ความสามารถในการระดมเงินกองทุน ซึ่งจะได้จากกำไรและการเพิ่มทุน

สำหรับในบริษัทหลักทรัพย์นั้น ไม่มีบทบัญญัติใดกำหนดเกี่ยวกับเงินกองทุน ดังนั้นการที่ผู้บริหารจะบริหารเงินกองทุนให้มีขนาดเท่าใดก็ได้ ขึ้นอยู่กับปัจจัย 3 ข้อ ข้างต้น อย่างไรก็ตาม ถ้าขนาดเงินกองทุนควรมีขนาดเพียงพอที่จะไม่ทำให้บริษัทเกิดความเสถียร

6. กำไร (Profit)

กำไรเป็นแหล่งเงินทุนแหล่งหนึ่งที่เกิดขึ้นจากผลการดำเนินงานของกิจการเป็นอันสำคัญ ตัวหนึ่งที่ทำให้ขนาดของเงินกองทุนของบริษัทขยายขึ้น และเป็นวัตถุประสงค์หลักของการดำเนินกิจการของบริษัท เงินทุนและหรือหลักทรัพย์ การเพิ่มขึ้นของกำไรในแต่ละปีย่อมแสดงถึงประสิทธิภาพของผู้

บริหารงาน การที่กำไรจะเพิ่มขึ้นได้นั้นอาจใช้วิธีการเพิ่มรายได้ให้มากขึ้นและหรือการลดรายจ่าย
 ให้น้อยลง ดังนั้นในการบริหารกำไรให้โดยผล บริษัทควรมีการกำหนดงบกำไรขาดทุนโดยประมาณ (Pro-
 Forma Profit/Loss Statement) หรืองบประมาณ (Budget) ไว้ล่วงหน้า เพื่อเป็นตัว
 ควบคุมรายได้และรายจ่ายที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ในการกำหนดงบกำไรขาดทุนโดยประมาณหรือ
 งบประมาณต้องคำนึงถึงปัจจัยหลายอย่าง เช่น ภาวะเศรษฐกิจ ภาวะการแข่งขัน ความเจริญเติบโต
 ของสังคม ความสามารถและความชำนาญของกิจการ ฯลฯ เพื่อให้การประมาณดังกล่าวมี
 ประโยชน์ต่อการควบคุมได้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย